

Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 12.05.2020

Høring - Regjeringens handlingsplan for forebygging av selvmord

MA – Rusfri Trafikk er en landsomfattende, frivillig medlemsorganisasjon som arbeider for rusfri trafikk og trafikksikkerhet.

Vårt langsiktige mål er at ingen skal dø eller bli skadet som følge av ruspåvirket kjøring.

Mens antall dødsulykker i trafikken har gått ned har antall dokumenterte selvmord i trafikken vært relativt konstant. Utbredelsen av selvmord i trafikken er ikke stor sammenlignet med andre typer selvmord. Men det er imidlertid vanskelig å avdekke nøyaktige tall. Dette har flere årsaker, men det er spesielt utfordrende å vurdere og analysere dødsulykker og intensjonen til den omkomne. En nylig studie viste at 9 prosent av alle omkomne sjåførere i trafikken i Norge var selvmord (Breen et al 2018)¹.

Selvmord er per definisjon ikke en trafikkulykke og blir derfor tatt ut av den offisielle ulykkesstatistikken på veg. Det er viktig med en pålitelig dødsårsak og selvmordsstatistikk for å gi et grunnlag for å kunne iverksette tiltak og for å forebygge. Med synkende antall drepte og hardt skadde må man regne med at en økende andel av hendelsene i trafikken blir forårsaket personer som gjennomfører selvmord. Økt kunnskap om selvmord i trafikken er derfor viktig, og det er grunn til å anta at behovet for riktig analyse og klassifisering vil bli enda mer nødvendig i tiden fremover.

Den positive utviklingen i antall dødsulykker på veg i Norge skyldes et systematisk, tverrfaglig arbeid om trafikksikkerhet. Forebygging og tiltak er basert på kunnskap og målrettede handlingsplaner i samarbeid med mange aktører, både offentlige og frivillige organisasjoner. Det er derfor viktig at primær- og spesialisthelsetjenesten tenker på at en del pasienter bruker trafikken som arena for selvmord. Særlig går dette utover sjåførere i tyngre kjøretøy. Vi minner i den sammenheng om arbeidet som Statens vegvesen ledet om «Selvmord i trafikken. Vurdering av kriterier og klassifisering i Norge», oktober 2018.

Nullvisjonen er grunnlaget for alt trafikksikkerhetsarbeid. Norge vedtok allerede i 2002 en Nullvisjon for hele transportsystemet; veg, bane, luft og sjø. Dette betyr en visjon om et transportsystem som ikke fører til drepte eller hardt skadde. Nullvisjon i trafikken har gitt landet noe å strekke seg etter. Samtidig gir den en tydelig retning for innsatsen, og et klart grunnlag for å gjøre prioriteringer.

Vi vet at det vurderes å innføre en Nullvisjon for selvmord også, og vi støtter et slikt forslag. Dette tror vi vil bidra til ytterligere målrettet innsats for å få ned antall selvmord.

I trafikken etablerte man allerede i 2002, en Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet, hvor alle relevante aktører bidrar med egne tiltak, men også tiltak som gjennomføres av flere aktører. Planen rulleres hvert fjerde år, og forvaltes av Statens vegvesen. Planen gir et godt grunnlag for å følge opp om tiltak virker.

Med vennlig hilsen
MA – Rusfri Trafikk

Elisabeth Fjellvang Kristoffersen
Generalsekretær

Anne Beate Budalen
Rådgiver trafikksikkerhet